

Muistio

Koulutusasiainneuvottelukunta 15.12.2015

Osallistujat Heikkinen Eija
Keränen Mikko
Lehtinen Liisa
Leinonen Raimo
Meriläinen Leena
Mustonen Minna (siht.)
Ponnikas Jouni (esittelijä; toimi kokouksessa pj:a)
Sivonen Raimo
Sivonen Tuula

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat. Jouni Ponnikas toimi kokouksen puheenjohtajana ja Minna Mustonen sihteerinä.

2. Kainuun liiton Barentsin alueneuvoston ja -komitean puheenjohtajuuskauden prioriteetit 2016 - 2017 –ohjelman käsittely koulutukseen ja tutkimuksen näkökulmasta.

Jouni esitteli Kainuun puheenjohtajuuskauden ohjelman ja tavoitteet sekä muutamia käytössä olevia rahoituslähteitä (esitykset ovat kokousmateriaalin liitteinä). Eesityksen jälkeen keskusteltiin miten Barents pj-kauden tavoitteet voidaan muuttaa konkreettisiksi alueelle hyötyä tuoviksi kehittämistoimiksi.

Yleisesti todettiin, että elinkeinoelämä voi todella hyötyä Barents yhteistyöstä, jos kainuulaiset yritykset saadaan mukaan erityisesti Pohjois-Ruotsin ja -Norjan isoihin hankkeisiin ja urakoihin. Isoihin kokonaisuuksiin kiinni pääseminen on vaikeaa yksittäisille pk-yrityksille, mutta yritysten yhteistyöllä se voi onnistua. Onkin tärkeää organisoida ja kannustaa yrityksiä yhteistyöhön, luoda yhteyksiä luominen yritysten välille ja turvata yrityksille niiden tarvitsemat tukipalvelut. Konkreettisesti tämän kaltaisia toimia tehdään esim. Kainuun Edun Kasvua Kainuuseen - hankkeessa, jota pitää Barents yhteyksillä ja yhteistyöllä voimakkaasti tukea. Myös muutoin Kainuun edun rooli on keskeinen yritysten saamisessa mukaan hyödyntämään Barentsin mahdollisuuksia.

Suomalaisten yritysten kiinnostus ulkomaille lähtemiseen (erityisesti Venäjälle) on ollut monissa hankkeissa heikkoa. Venäjällä ja muualla Barents-alueella olevat elinkeinolliset mahdollisuudet pitää saada laajasti Kainuun yritysten tietoon.

Todettiin, että koulutus, tutkimus ja osaamisen vahvistaminen voidaan liittää mihin tahansa puheenjohtajuusohjelman teemoihin, vaikka se on määritelty ohjelmassa myös omaksi kokonaisuudekseen (Koulutus, tutkimus ja kulttuuri -tavoitteet).

Yleisen keskustelun jälkeen siirryttiin keskustelemaan pareittain kokouksen osallistujille etukäteen jaetuista teemoista. Seuraavassa esitellään keskustelun tulokset.

A. Miten kainuulaiset koulutus- ja tutkimusorganisaatiot voisivat hyödyntää Kainuun Barentsin alueneuvoston ja -komitean puheenjohtajuuskautta?

Todettiin, että aluksi tulee kartoittaa Kainuun oppi- ja tutkimuslaitosten jo olemassa olevat Barents-kumppaniverkostot. Barents pj-kauden avulla tulee vahvistaa olemassa olevia verkostoja. Näitä ovat esimerkiksi yhteistyösuhteet, joiden avulla on toteutettu esim. opiskelija-, oppilas-, opettaja- ja tutkijavaihtoa. Myös erillishankkeita on toteutettu Barents alueen yhteistyökumppaneiden kanssa. Erillisohjelmien (esim. NPA) kautta on myös mahdollista saada hankevalmistelurahoitusta. NPA ohjelman hankevalmistelurahoitusta voi hyödyntää myös niin, että valmistelun tuloksena on muista kuin NPA ohjelmasta rahoitettava hanke. Valmisteluhankerahoitusta kannattaa hyödyntää. Kehittämishankkeissa on hyvä tehdä sektoreiden välistä yhteistyötä.

B. Millaisia konkreettisia kehittämishankkeita ja -toimenpiteitä voitaisiin käynnistää?

Tulee tehdä **Barents-alueen markkinoiden ja julkisen sektorin tarpeiden ja kysynnän kartoitus sekä kartoitus siitä, millaisia mahdollisuuksia Kainuulla on vastata noihin kysyntöihin.**

Tulee tutustua Barents-keskuksen (Rovaniemi, tj Martti Hahl) tarjontaan ja mahdollisuuksiin ja sen antamaan tukeen. **Barents keskuksen tunnettuutta ja hyödyntämistä pitää Kainuussa radikaalisti lisätä.** Pitää järjestää Barents keskuksen vierailu Kainuuseen niin, että määritellään selkeästi vierailun tavoite. Pitää selvittää, millaisia mahdollisuuksia ja kiinnostusta kainuulaisilla toimijoilla on tarttua Barents-keskuksen toiminnan painopistealueisiin (esimerkiksi vesi- ja vesihuoltoala, kaivosala (Cleantech), energiasektori tai biotuoteala) ja esille nostamiin urakoihin. Erytisen relevanttia on tehdä yhteistyötä kestävän kehityksen kaivostoiminnan kehittämisessä ja parantaa kaivostoiminnan vesien hallintaa T&K&I toiminnan avulla. Kainuulaisia oppi- ja tutkimuslaitoksia, kuten CEMIS Oulu ja CEMIS, KAMK ja KAO pitää saada mukaan tähän yhteistyöhön. Yhteisillä T&K&I hankkeilla, joissa on alueen kaivosyrityksiä mukana, voidaan parantaa kaivostoiminnan kestävyyttä Barents alueella.

Barents-koulutustyöryhmän toimintasuunnitelmassa on määritelty seminaari vuodelle 2016. **Pitää järjestää temaattinen asiantuntijaseminaari Barentsin toimijoille Kainuussa.** Seminaari organisoidaan niin, että ennalta määriteltyjen teemojen asiantuntijoita kutsutaan mukaan kokoontumiseen, jossa he tekevät ko. teemasta ryhmätöitä pohtien, miten he voivat rakentaa yhdessä kehittämishankkeita / hankkeen ja suunnitelman siitä, mistä rahoitusohjelmista se voitaisiin rahoittaa. Seminaarin jälkeen osallistujat jatkavat määritellyn vastuuhenkilön johdolla yhteisesti sovitun kehittämistoimen tai kehittämishankkeen suunnittelua. Vastuuhenkilön taustaorganisaatiosta tulee luontevasti myös mahdollisesti toteutuvan kehittämishankkeen koordinaattori.

Nuoret ja hyvinvointi ja hyvinvoinnin edistäminen myös kulttuuripalveluja hyödyntäen ja kehittäen sekä teknologia ikäihmisten kotona asumisen tukena pitää saada Barents yhteistyöhön esim. kehittämishankkeiden kautta.

Pitää selvittää riittävässä määrin venäläisen yhteiskunnan toimintatapoja, jotta yhteisissä kehittämishankkeissa osataan toimia tuloksellisesti, tehdä yhteistyötä oikeiden toimijoiden kanssa Venäjällä. Näin turvataan, että saadaan haluttuja tuloksia syntymään hankkeissa myös Venäjällä.

Barentsin pj-kaudella pitää laajentaa matkailuyhteistyötä myös läntisiin Barents-maihin, kuten Pohjois-Norjaan ja Pohjois-Ruotsiin ja saada sieltä entistä enemmän matkailijoita Kainuuseen.

C. Millaista yhteistyötä ja keiden toimesta Kainuun koulutussektorin toimijat voisivat tehdä Barents ja Venäjä -yhteistyössä?

Barents alueneuvoston ja -komitean puheenjohtajien Pentti Malisen ja Timo Korhosen tekemille **Barents matkoilla pitää koota Kainuusta (laaja) delegaatio yrittäjiä, kehittäjäorganisaatioita sekä oppi- ja tutkimuslaitoksia mukaan ja järjestää heille tilaisuuksia suoriin neuvotteluihin vierailukohteen organisaatioiden kanssa.**

Venäläisten opiskelijoiden hyödyntämistä esimerkiksi alumniverkostossa sosiaalisen median kautta pitää lisätä. Venäjän kieltä osaavia pitää hyödyntää Kainuussa enemmän. **Venäjän kielen opetusta ja osaamista pitää Kainuussa lisätä.**

D. Muut huomioitavat asiat Kainuun koulutussektorin Barents ja Venäjä -yhteistyöhön liittyvissä toimenpiteissä?

Keskustelussa nousi esille seuraavia huomioitavia asioita: mitä voidaan tehdä tietoliikenne yhteyksien edistämiseksi Barents alueella? Pitää saada lukio-opiskelijat mukaan Barents yhteistyöhön nimenomaan niin, että valmiuksia ja motivaatiota yrittäjyyteen vahvistetaan.

Kulttuurin saralla on paljon toimijoita joilla on jo rajat ylittävää yhteistyötä venäläisten kanssa. Nämä kokemukset ja verkostot tulee hyödyntää.

Tarkan työohjelman laatiminen kullekin Barents pj-kauden ohjelman painopistealueelle todettiin tavoitteiden saavuttamisen kannalta tärkeäksi toimenpiteeksi.

3. Koulutussektorin ajankohtaiset kuulumiset lyhyesti

Ajankohtaiset kuulumiset siirrettiin käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

4. Muut asiat

Muita asioita ei käsitelty.

5. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään Kainuun liitossa 13.1. ke klo 13:00, jolloin kokoukseen tulee mukaan kansanedustaja ja sivistysvaliokunnan jäsen Mari-Sanna Jarva kertomaan hallitusohjelman koulutuspoliittisten toimenpiteiden toteuttamisen ajankohtaisen tilanteet ja muut koulutussektorin olosuhteisiin vaikuttavat tulossa olevat keskeiset muutokset.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:00.